

TyöllisyysTiistai 13.11.2018

Kasvupalvelu-uudistuksen ajankohtaiskatsaus

klo 10:00 Kansanedustaja, työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtaja **Tarja Filatov**

klo 10:20 Kansliapäällikkö **Jari Gustafsson**, TEM

klo 10:30 Keskustelu ja katsojien kysymykset

Uudistuksen lakikokonaisuus, kuntavaikutukset

klo 10:50 Erityisasiantuntija **Annukka Mäkinen**, Kuntaliitto

klo 11:00 Palvelupäällikkö **Anu Tirkkonen**, Vantaan kaupunki

Asiakastietojen saatavuus

klo 11:15 Hallitussihteeri **Meri Pensamo**, TEM

klo 11:30 Lakimies **Tarja Krakau**, Kuntaliitto

Kokeilukatsaus

klo 11:45 Tutkijatapaaminen - Kehittämispäällikkö **Erja Lindberg**, Kuntaliitto

Kasvupalvelu-uudistus

TyöllisyysTiistai 13.11.2018

Kansliapäällikkö Jari Gustafsson, TEM

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kestävä kasvu on Suomen hyvinvoinnin edellytys

- **Kestävän kasvun agenda ja haasteet**
 - Globalisaatio ja työn murros – työ ei loppu, mutta sen sisältö muuttuu
 - Väestön ikääntyminen – kotimaiset työvoimavarat eivät riitä tyydyttämään tarpeita
 - Ilmastonmuutos – sen vaikutukset näkyvät jo nyt yhteiskunnassa
 - Julkisen talouden tasapaino – julkisen toimijan rooli muuttuu mahdollistajaksi
- **Kohti 78 % työllisyysastetta – vuoteen 2030**
- **Innovaatiopolitiikan uudistaminen**
- **Kasvua tukeva toimintaympäristö – otollinen investointiympäristö ja toimivat työmarkkinat**
- **Markkinalähtöisyyttä ja kilpailullisuutta**
- **Kaupungit ja kasvuvyöhykkeet elinvoiman moottoreita**
- **Kohti vähähiilistä taloutta**

TEM: Kestävän kasvun agenda
Tulevaisuuskatsaus

Työmarkkinat piristyvät, mutta haasteita riittää

V. 2018
toisella neljänneksellä
avoimista työpaikoista vaikeasti
täytettäviä oli jo 45%.

(rakennus 67% , SOTE 57%, MARA
54% sekä informaatio ja viestintä 54%)

Työttömyyden keskimääräinen
kesto on yhä pitkä.

Tämän vuoden alkupuoliskolla tämä oli
naisilla 26 ja miehillä 27 viikkoa.

25 – 54 vuotiaiden miesten
työllisyysaste oli Suomea
matalampi OECD-maista vuonna
2017 vain Italiassa, Kreikassa,
Espanjassa ja Liettuassa.

Uusia keinoja on löydettävä,
jotta työllisyysaste saadaan Suomessa kestäväälle tasolle.

Uudistuksen lakikokonaisuus - kuntavaikutukset

Erityisasiantuntija Annukka Mäkinen, Alueet ja
yhdyskunnat-yksikkö

Kehittämisyhteisöjen kokoaminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus

(asukkaat, yritykset, matkailijat):

- Maankäyttö, asuminen ja liikenne + tietoverkot
- Tapahtumat ja niiden edistäminen
- Palvelut ja sujuva arki
- Sivistys (engl. koul.) ja kulttuuri
- Visio tulevaisuudesta: uudistuminen ja kyky generoida elinvoimaa myös jatkossa

Paikalliset erityispiirteet huomioivien ratkaisujen löytäminen

Työllisyyttä ja innovaatioita edistävät hankinnat:

- Kaupunki innovaatioekosysteeminä – uudet alueet energiajärjestelmien, jätehuollon, älykkäiden rakenteiden jne. testausalustana (preferenssi laajemmille markkinoille)
- Hankinnat toiminnan kehittämisen instrumenttina (palvelusetelit, markkinoiden huoltaminen, sosiaaliset kriteerit)

Innovaatioympäristöjen luominen

Elinkeinopolitiikka

- Yritysneuvonta
- Yritystoiminnan kehittämistä tukevat kehittämishankkeet
- Yritystontit ja toimitilat
- Alueen markkinointi
- Avoin data – yritystoiminnan alustana

Elinvoimainen kunta kasvun ja työllisyyden vahvistajana

Koulutuspolitiikka:

- Työelämän muuttuvia tarpeita vastaava koulutustarjonta – kuntien tavoitteellinen oppilaitosten omistajapolitiikka
- Korkeakouluyhteistyö: yliopistokeskukset, lahjoitusprofessorit, hanketoiminta
- Yritysten ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyö
- Koulutuspaikat ja syrjäytymisen ehkäisy
- Englannin kielinen koulutus ja vetovoima

Tuki vaikeasti työllistyville:

- TYP –toiminta: yksilöllinen polku työmarkkinoille
- Kohtaanto – hankkeet piilotyöpaikkojen esiin kaivamiseksi ja tuki yrityksille palkkatuen hyödyntämisessä
- Työpajatoiminta
- Etsivä nuorisotyö
- Työttömyyden pitkittymisen ehkäisy äkillisen rakennemuutoksen tilanteissa – kehittämissyhtiöt keskeisiä
- Kaupunginosatyö segregaatien haittojen ehkäisemiseksi
- Asuntotarjonta, päivähoido, kotouttaminen jne.

Lainsäädännön antamat edellytykset (MRL, EU:n valtiontuki ja kilpailulaki, laki kasvupalv., hankintalaki, kuntalaki jne.)

Rakennerahastot

Maaseuturahasto

AIKO-hankkeet

MAL- ja kasvusopimukset

Kasvupalvelut

LEADER

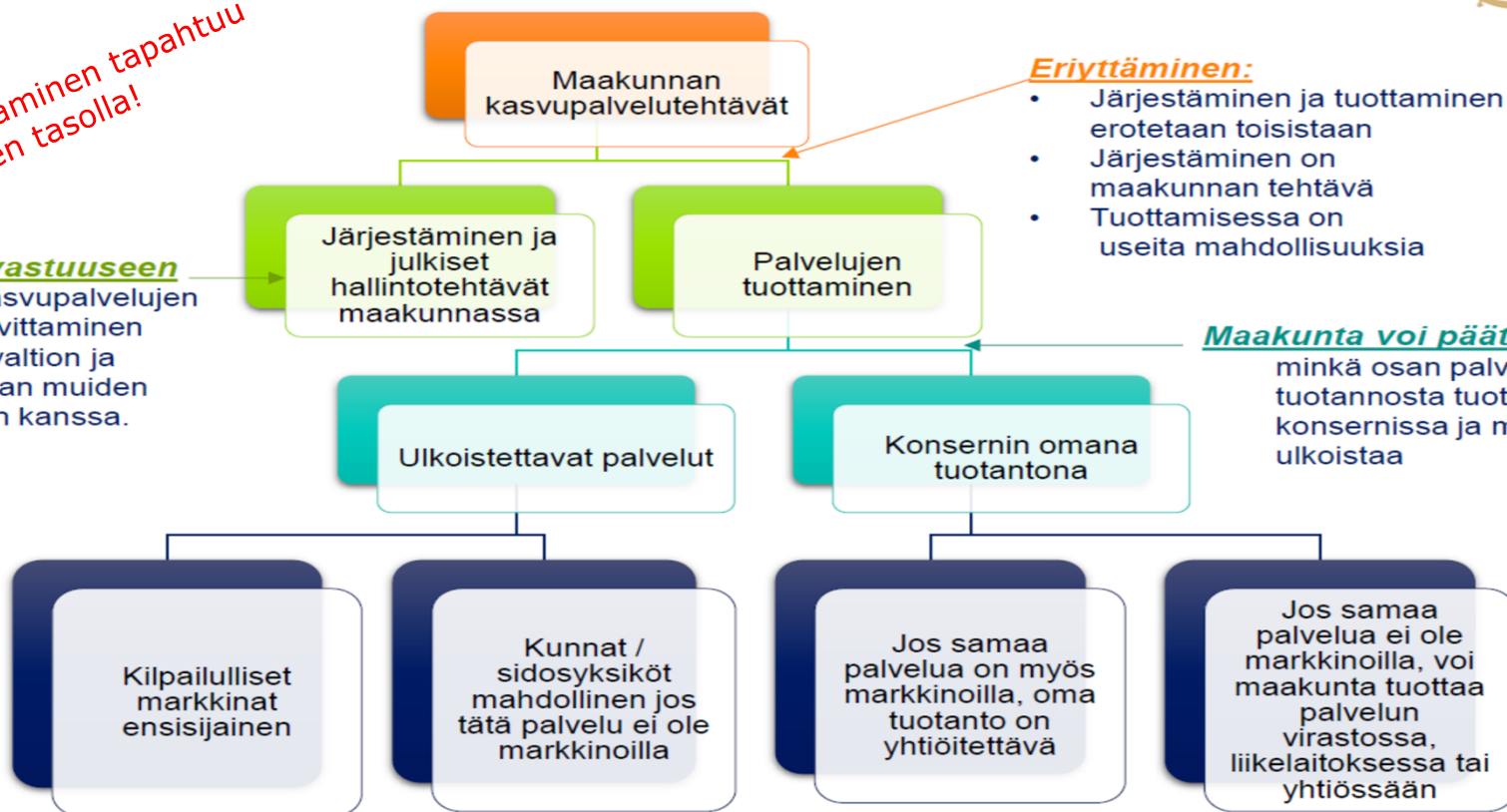
Muut rahoitusvälineet

2 Järjestäjän ja tuottajan roolin erottaminen

Yhteensovittaminen tapahtuu järjestämisen tasolla!

Järjestämisvastuuseen kuuluu kasvupalvelujen yhteensovittaminen kunnan, valtion ja maakunnan muiden palvelujen kanssa.

Eriyttäminen:

- Järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan
- Järjestäminen on maakunnan tehtävä
- Tuottamisessa on useita mahdollisuuksia

Maakunta voi päättää minkä osan palvelutuotannosta tuottaa konsernissa ja minkä ulkoistaa

Järjestämismvastuu ja siihen liittyvien toimien toteutus

- Tarkoittaa päätösvaltaa resurssien kohdentamisesta
 - » Mitä palveluja ostetaan ja mille kohderyhmälle ja kuinka kohdentaen (palvelusetelit yms. järjestelmät)
- Palvelutarvearvio ja asiakasohjaus – keskeinen vaihe yhteensovittamisessa
 - » Kuntien palvelutarjonta ja kasvupalvelut yhdistettävissä osaksi asiakkaan palvelukokonaisuutta
 - » Määrittää hankintojen määrää ja kohdentumista
 - » Erityisesti työllisyyspalveluissa asiakkaan tilanteen arvio vaikuttaa hänen oikeuksiinsa
 - » Kilpailuneutraliteetti – palvelutarvearvio ohjaa kysyntää
 - ➔ Kuntaliitto: palvelutarvearvio on osa julkista hallintotehtävää, jonka toteutuksesta maakunnan tulisi voida sopia kuntien kanssa
- Allianssimalli – kasvupalveluiden ja kuntien elinvoimapalveluiden yhteensovittaminen tapahtuu järjestämisen kautta
 - » Allianssimalli ei muuta maakunnan ja kuntien lakisääteisiä velvoitteita – kyse on yhteistyön organisoinnista
 - » Toimiva sopimuksellisuus edellyttää, että maakunta ja kunta voivat keskenään sopia julkisten hallintotehtävien toteuttamisesta allianssisopimuksessa ja että samassa yhteydessä maakunnat voivat antaa kunnille mahdollisuuden päästä tehtävän toteuttamisen kannalta keskeisiin tietojärjestelmiin.
 - » Kunnissa on aitoa kiinnostusta nykyistä parempaan yhteensovitukseen
 - Tampereen työllisyyskokeilun tyyppisen toiminnan jatkaminen uudessa tilanteessa
 - MDI:n selvitys Päijät-Hämeen elinkeinopalveluiden organisoinnista
- Järjestämiseen liittyvä aito yhteistyö vaikuttaa kuntien haluun resursoida työllisyys- ja yrittäjyyspalveluihin

Uudistuksen lakikokonaisuus, kuntavaikutukset

Työllisyystiistai 13.11.2018

Anu Tirkkonen

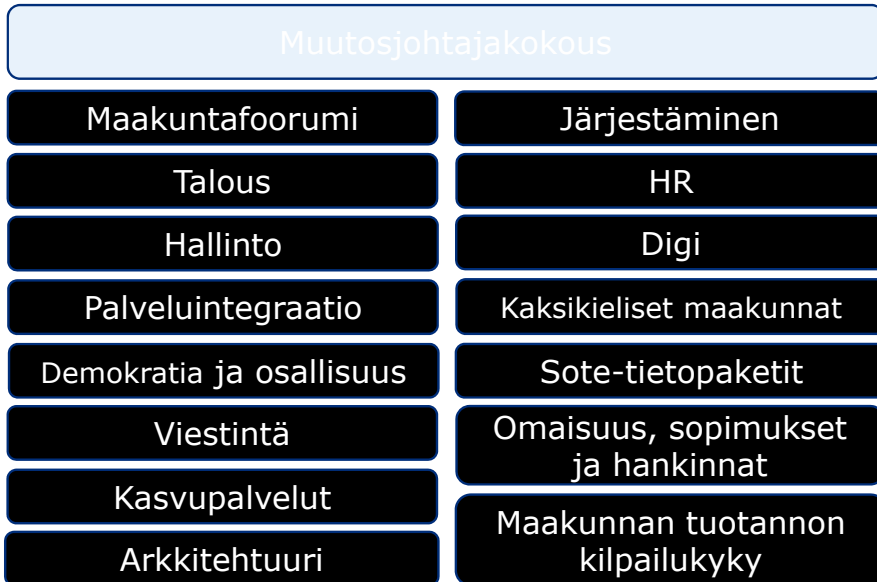
Vantaan kaupunki

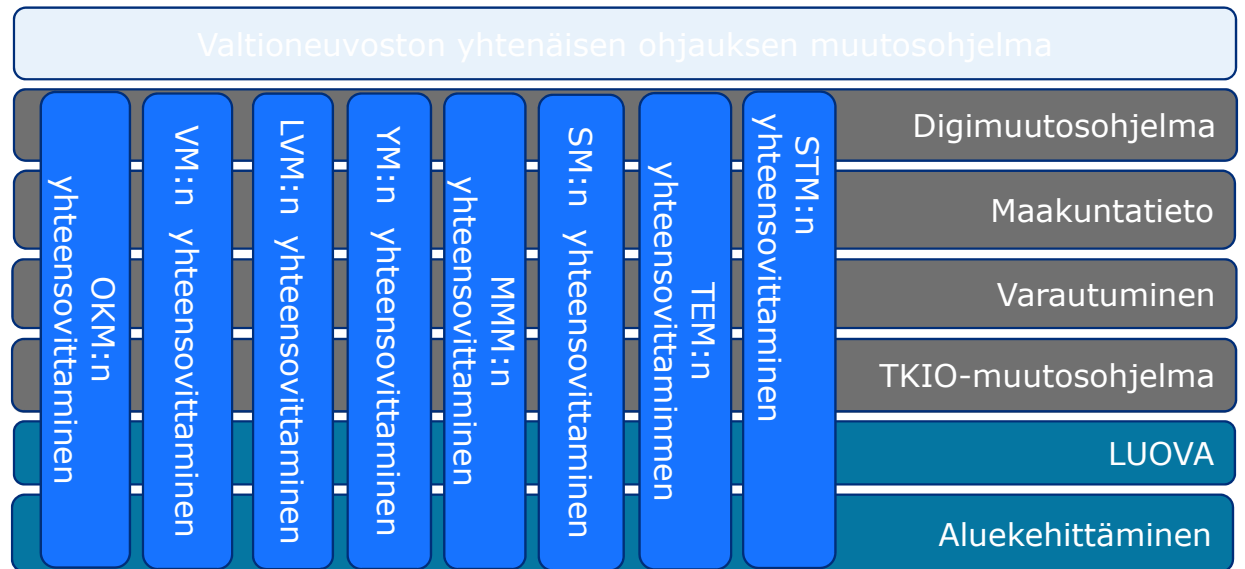
Toimeenpanon organisointi valtioneuvostossa

Maakuntien toimeenpanoa tukevat verkostot

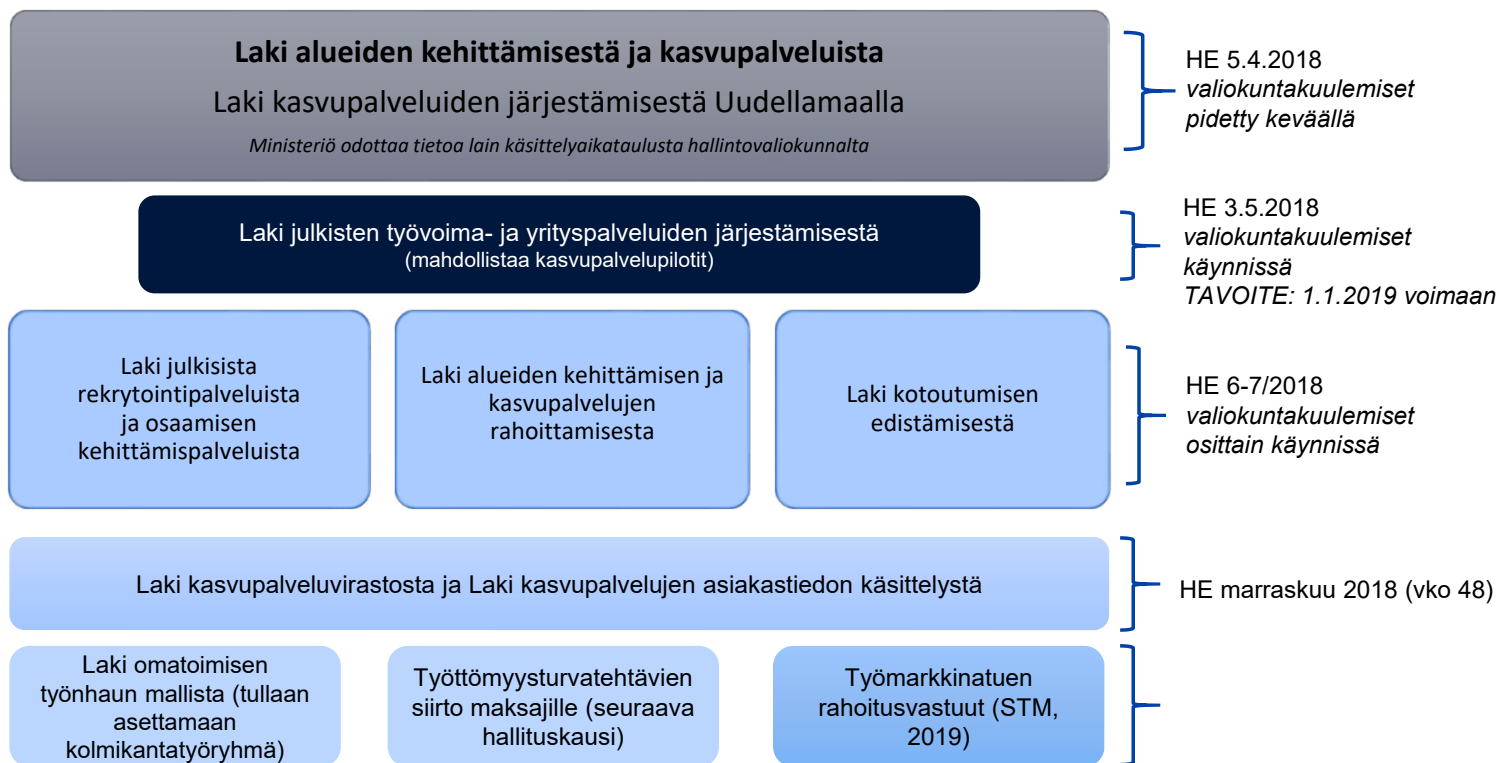

Valtioneuvoston toimeenpanon muutosohjelmat

Kasvupalvelujen lakikokonaisuus

Lähde:TEM

Uudistuksen lakikokonaisuus, kuntavaikutukset

Kaikki pääkaupunkiseudun kaupungit ovat 15.5.2018 päättäneet ja lausuntonaan eduskunnalle todenneet seuraavaa: Maakunta- ja sote- uudistuksella on paljon vahingollisia vaikutuksia kasvavien kaupunkien taloudelle, palveluille ja investointikyvyille, eikä se ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä. Maakunta- ja sote- uudistus ei riittävästi toteuta sille asetettuja tavoitteita, eikä ehdotuskokonaisuutta tule esitetyssä muodossa hyväksyä.

Kasvupalveluissa esitetty Uudenmaan erilliskokous huomioi pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja on oikeansuuntainen näiden palveluiden ja toimintojen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Erilliskokous huomioi kaupunkien merkityksen globaalissa kovenevassa kilpailussa ja työmarkkinoiden laajentuessa globaaleiksi.

Huomioitavaa kuitenkin on, että kasvupalveluiden erillinen ratkaisu olisi mahdollista toteuttaa pääkaupunkiseudulla myös erillislainsäädännöllä riippumatta maakunta- ja sote-uudistuksen toteutumisesta.

Uudistuksen lakikokonaisuus, kasvupalvelut, kuntavaikutukset

- Valtakunnallisesti tarvitaan hallinnollisia ja rakenteellisia uudistuksia, jotta voimme jatkossakin turvata hyvinvointipalvelut
- Maakuntauudistus toteutuessaan heikentää kuntien merkitystä yhteiskunnassa
 - Kuntien tulopohja puolittuu
 - Kuntien verotulo vähenee merkittävästikunnilta maakunnille siirrettävien tehtävien rahoittamiseksi
- Kunnat ja kuntien sidosyksiköt eivät voisi olla maakunnallisten palvelujen tuottajia
- Rekrytoinnin ja työllistymisen sekä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmien käyttäminen yhtenä työvälineenä on rajattu kunnilta pois. Kunnat voivat tuki jatkossakin tallettaa järjestelmiin tietoa
- Uudistuksen myötä työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) lakkautetaan ja samalla lakkautuu palvelussa käytettävä TYPPI-järjestelmä, jonne eri ammattikunnat ovat voineet kirjata tietoja. Tämä on merkittävä heikennys heikossa työmarkkina-asemassa oleville asiakkaille

Uudistuksen lakikokonaisuus, kasvupalvelut, kuntavaikutukset

- Julkisella sektorilla on jopa yksityistä palveluntuottajaa paremmat mahdollisuudet asiakkaiden palveluprosessin tarkoituksenmukaiseksi yhteensovittamiseksi ottaen samalla huomioon alueen kasvun erityispiirteet
- Työmarkkinatuen rahoitusvastuu yhä edelleen epäselvä
- Uudistuksessa jätetään huomiotta kuntien nykyiset toimet työllisyyden edistämiseksi
- Kasvupalvelujen rahoitus osana maakuntien yleiskatteellista rahoitusta ja Uudenmaan erillisratkaisussa korvamerkitty rahoitus kasvupalveluille

Uudistuksen seurauksena kuntien asema ja merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa ovat suuressa murroksessa

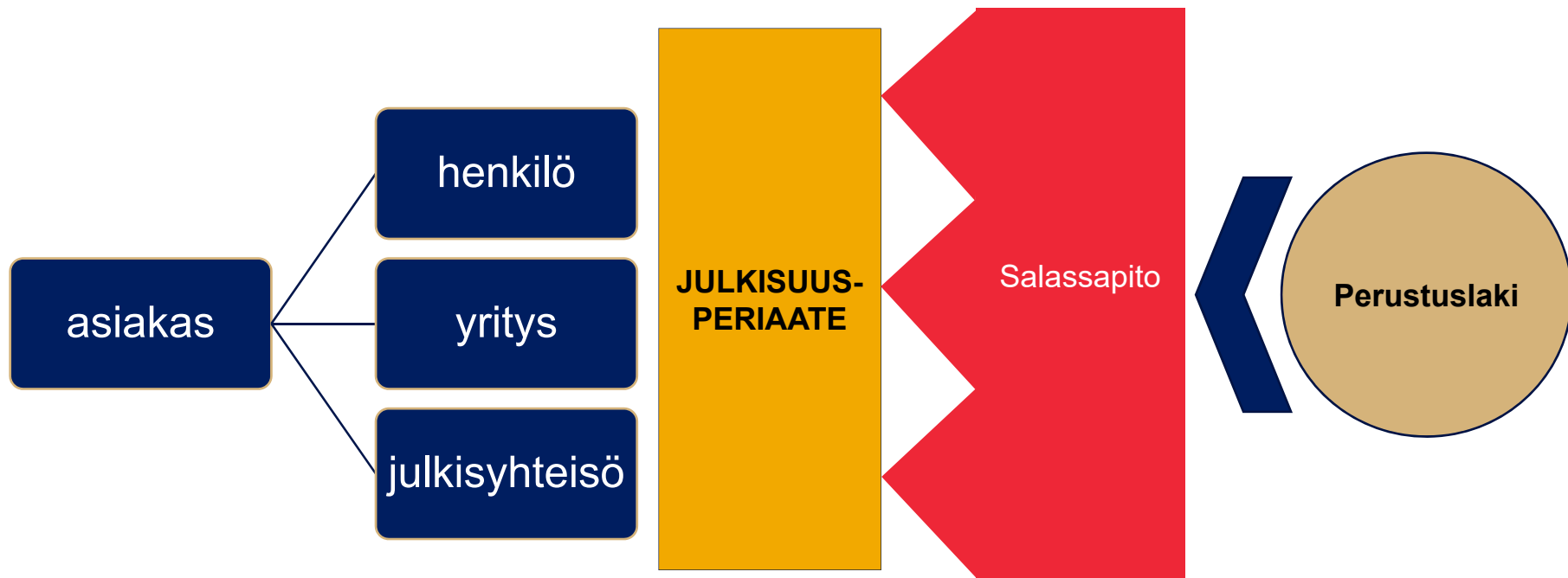
Asiakastiedon saatavuus

TyöllisyysTiistai 13.11.2018
Hallitussihteeri Meri Pensamo

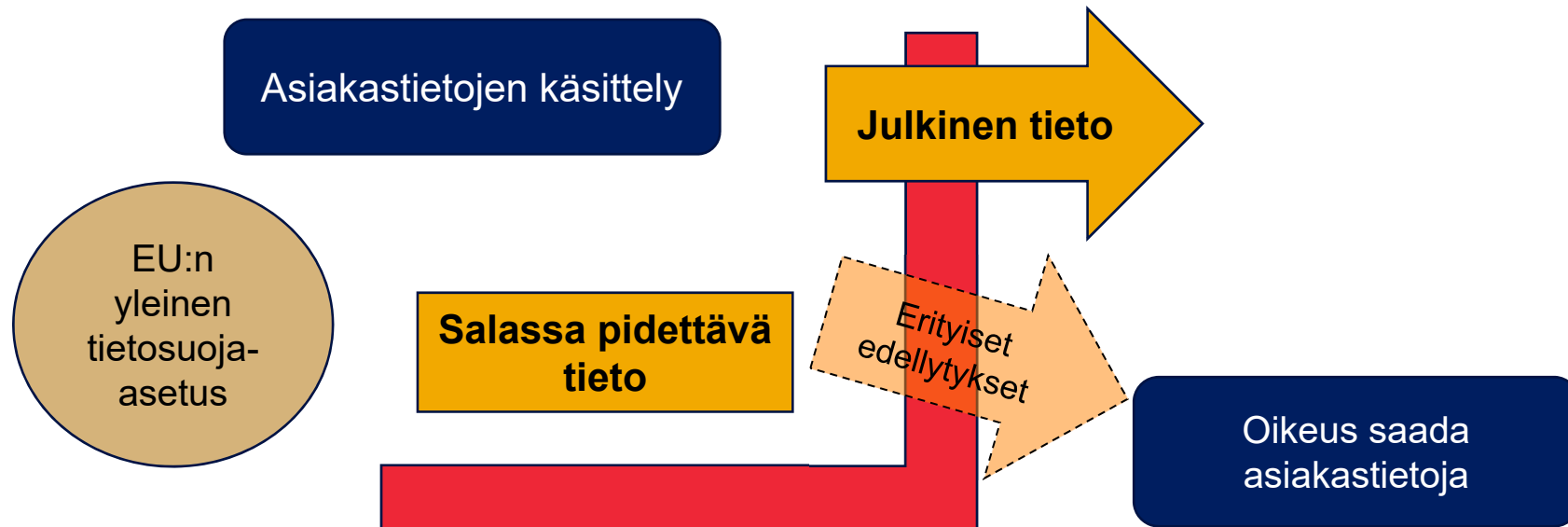

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiakastieto – mitä se on?

Henkilö asiakkaana

Salassa pidettävän asiakastiedon saaminen - edellytykset

Lisäksi

A

Tietojen välttämättömyys tietyn tarkoituksen kannalta

B

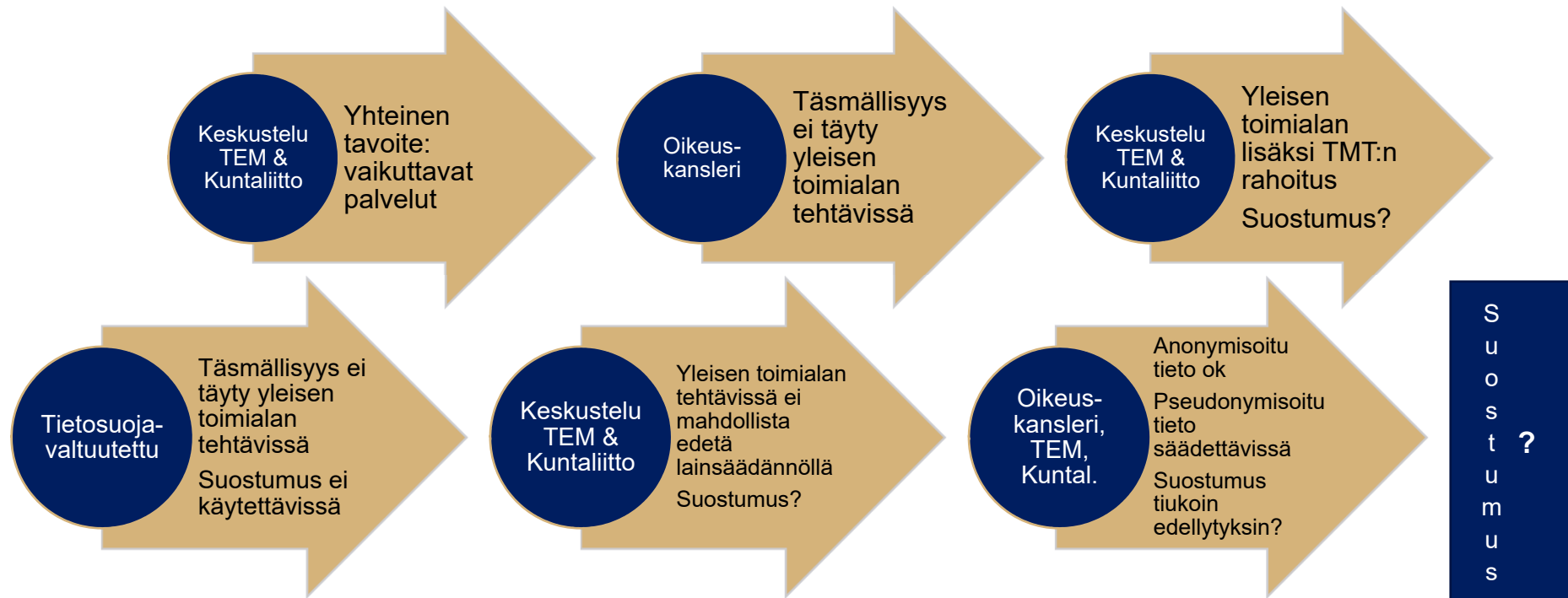
Tietojen tarpeellisuus tietyn tarkoituksen kannalta JA tyhjentävä luettelo tiedoista

Case: kunnan mahdollisuus saada tietoja työnhakijasta

Edellytys	Arvio	+ / -
Säädettävä laissa	Muodollinen edellytys	Täytettävissä
Säännöksen täsmällisyys ja tarkkarajaisuus	Kunnan yleiseen toimialaan perustuvat työllisyyteen liittyvät tehtävät eivät (myöskään yhdessä työmarkkinatuen rahoitusvastuun kanssa) muodosta riittävän täsmällistä perustaa	Ei täyty
Hyväksyttävä peruste	PL 18.1 §: julkisen vallan velvollisuus edistää työllisyyttä	Täyttynee
Oikeasuhtaisuus	Tiedon saajan intressi: työllisyyden edistäminen, rahoitusvastuun minimoiminen Salassapitointressi: yksityiselämän suojaaminen	Arviointi edellyttäisi tehtävän ja tietojen tarkempaa yksilöintiä
Ei saa puuttua yksityisyyden suojan ytimeen	Tieto siitä, että henkilö on työnhallinnon asiakas, on jo itsessään salassa pidettävä yksityisyyden suojaamiseksi.	Arviointi edellyttäisi tietojen tarkempaa yksilöintiä

Yhteistyö kunnan tiedonsaannin selvittämiseksi

Työllisyystiistai

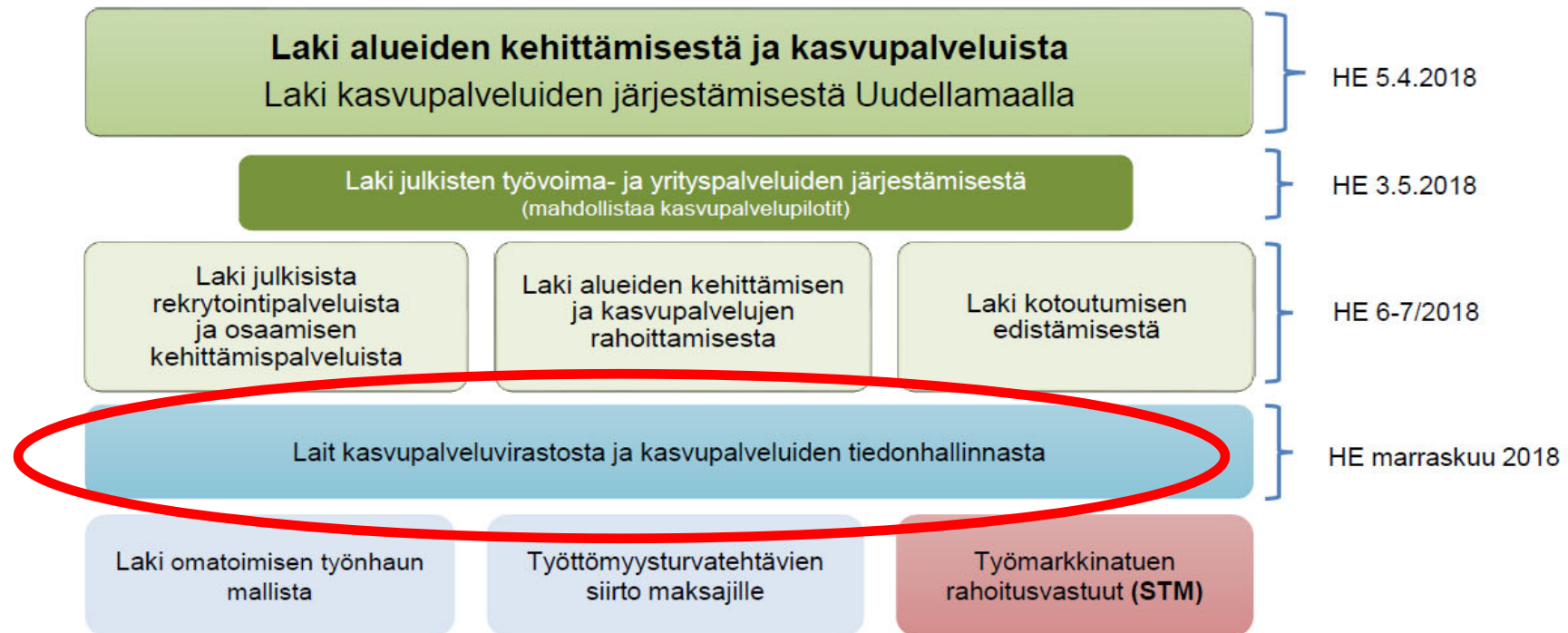
Kuntien tiedonsaantioikeus

13.11.2018

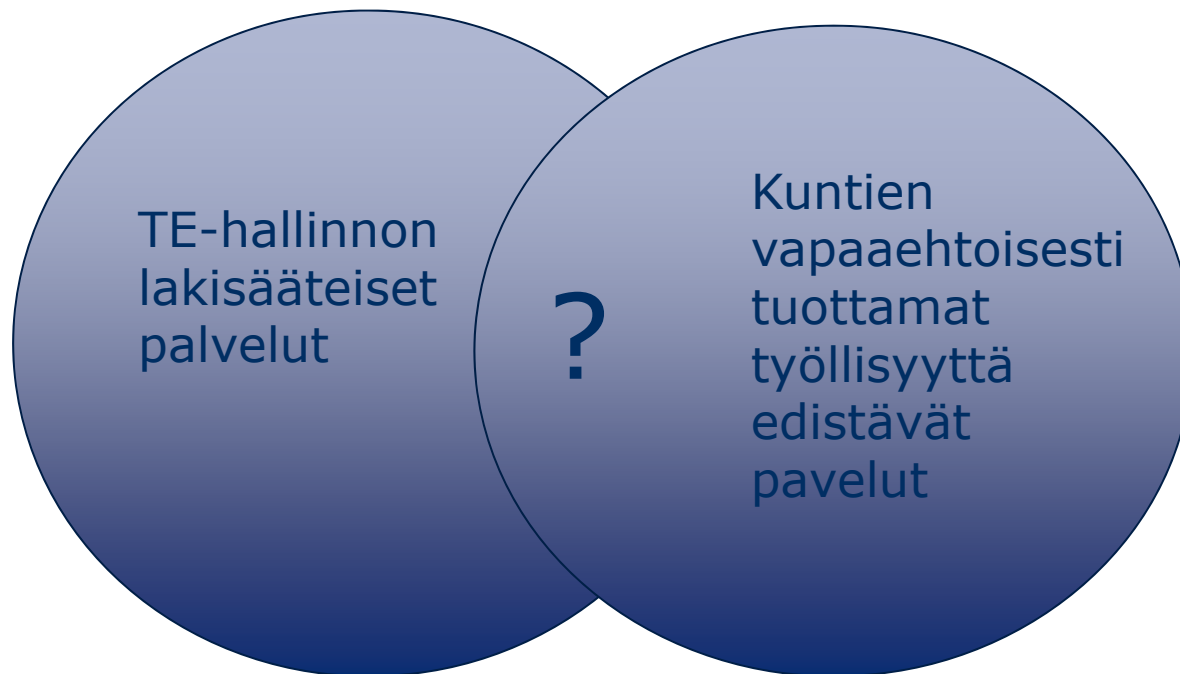
Lakimies, VT Tarja Krakau, Suomen Kuntaliitto

Kasvupalvelujen lakikokonaisuus

Työllisyyttä edistävät tehtävät

Ratkaisumahdollisuuksia

1. Maakuntalakiehdotus mahdollistaisi kasvupalvelutehtävien delegoinnin kunnille
 - » edellyttää säännöstä kasvupalvelulaissa; ei velvoittaisi maakuntaa delemoimaan
 - » kunta voisi sopimusperusteisesti hoitaa viranomaistehtävää maakunnan puolesta -> tiedonsaantioikeus asiakkaista ei olisi ongelma
2. Säädetään kunnalle vapaaehtoinen työllisyydenhoidon tehtävä
 - » Kunnat, joilla kykyä ja halua, voisivat hoitaa työllisyyden hoidon tehtäviä maakunnan ohella tai sijasta - > tiedonsaantioikeus ei ongelma
3. Yksilöidään kunnan tehtävät ja tarvittavat tiedot tehtäväkohtaisesti kasvupalveluiden tiedonhallintalaissa
4. Toimitaan asiakkaan suostumuksen pohjalta
 - » **Huom!** Suostumus tulee kyseeseen vain tilanteissa, joissa kunnan palvelun käyttäminen tai käyttämättä jättäminen ei vaikuta henkilön oikeidelliseen asemaan eikä esim. heikennä etuuksia tms

Suomen Kuntaliitto

Kuntatalo
Toinen linja 14
00530 Helsinki
Puhelin 09 7711
kirjaamo@kuntaliitto.fi

facebook.com/kuntaliitto

twitter.com/kuntaliitto

TUTKIJATAPAAMINEN 5.11.2018

Tavoite: Edistää kokeilujen tulosten tulkintaa ja jakaa tietoa kunnasta työllisyydenhoitajana - Heidi Niemi, Muuramen kunta

Tausta: Edellisen hallituksen työllisyyden kuntakokeiluissa 26 hanketta ja 64 kuntaa. Ulla Hautamäki käy lävitse Vantaan tuloksia. Hallituskauden mittaista kokeilua on myös arvioitu – Robert Arnkil esittelee tuloksia.

Nyt runsaan vuoden kestäneet alueelliset työllisyyskokeilut ovat jatkumoa kuntakokeiluille.

**Regina Saari käy lävitse Pirkanmaan kokeilun kokemuksia ja tuloksia.
Mikko Kesä esittelee kokeilujen tuloksia ja niiden tulkintoja.**

Sipilän hallituksen hallitusohjelma :

”Työvoimahallinnon uudistaminen työllistymistä tukevaksi”

”Selvitetään työvoimapalveluiden siirto resursseineen vaikeimmin työllistyvien osalta kuntien vastuulle työssäkäyntialueittain, Tanskan mallin mukaisesti. Voimavarat ja työllistämisvastuu yhdistetään, mikä tekee nopean työllistämisen kunnille taloudellisesti houkuttelevaksi.”

Seuraava TyöllisyysTiistai -lähetys

11.12. klo 10.00

Kiitos osallistumisesta!

Suomen Kuntaliitto
Kuntatalo
Toinen linja 14
00530 Helsinki
Puhelin 09 7711
www.kunnat.net

facebook.com/kuntaliitto

twitter.com/kuntaliitto